

Ιδιαίτερα ο απόστολος Παύλος ονομάζει την Εκκλησία «Σώμα Χριστού» (Ρωμ. 12,5/Α΄ Κορ. 10,17/ κεφ. 12), η οποία έχει ως κεφαλή τον Χριστό και μέλη τους πιστούς. Στις λειτουργίες του φυσικού σώματος αντιστοιχούν και οι χαρισματικές λειτουργίες του εκκλησιαστικού σώματος, της νέας δηλονότι οικογένειας, στην οποία ο άνθρωπος εντάσσεται από το βάπτισμά του και εξής. Έτσι, στη γέννηση του ανθρώπου αντιστοιχεί το μυστήριο του Βαπτίσματος. Στην κίνηση και αύξηση το μυστήριο του Χρίσματος. Στην τροφή το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Στην ενηλικίωση το μυστήριο του γάμου και της οικογένειας ή της μοναχικής ζωής. Στην ανάγκη για ψυχοσωματική θεραπεία ανταποκρίνεται το μυστήριο του Ευχελαίου. Στην ανάγκη για συμφιλίωση και κοινωνία με τους συνανθρώπους το μυστήριο της Μετανοίας-ιεράς Εξομολόγησης. Η Εκκλησία δεν εγκαταλείπει τον άνθρωπο αβοήθητο και «στην τύχη του» ούτε και κατά τον θάνατό του, αλλά ούτε και μετά. Τον ακολουθεί μέχρι την τελευταία του κατοικία με την ακολουθία της κηδείας και εύχεται γι' αυτόν στον Θεό με τα μνημόσυνα, αλλά και κατά τη διάρκεια της Θείας Λειτουργίας.

Όλα μάλιστα τα στοιχεία της φύσεως εξαγιαζονται δια της χάριτος του Θεού, μέσω των τελετών, ακολουθιών και μυστηρίων της Εκκλησίας, ώστε να συμπεριλάβει η νέα ανθρωπότητα του Χριστού κάθε υλικοπνευματική εκδήλωση της ζωής και να βοηθήσει τους πιστούς να αναπνέουν πλήρως μέσα στη Θεία Παρουσία: Το νερό ευλογείται κατά τα άγια Θεοφάνεια, αλλά και μετατρέπεται σε αγιασμό με τις ευχές του ιερέα. Το λάδι ευλογείται και χρησιμοποιείται κατά το Βάπτισμα, το Χρίσμα και το άγιο Ευχέλαιο. Ο άρτος και ο οίνος μεταβάλλονται σε σώμα και αίμα Χριστού. Ευχές και ευλογίες έχει όμως η Εκκλησία και για τα επαγγέλματα, την καθημερινή ζωή και τα αντικείμενα που χρησιμοποιεί ο άνθρωπος, ούτως ώστε να τον επισκέπτεται πολύ συχνά η δύναμη του Θεού και να καλυτερεύει η ζωή του σωματοψυχικά. Έτσι, μέσω της Εκκλησίας, ο πιστός γίνεται κατ' ενέργειαν ένα με το Θεό και αναγνωρίζει όχι σαν μαγική την αίσθηση της Θείας Χάριτος, αλλά σαν νέο ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ τρόπο υπάρξεως, εν τω Σώματι του Κυρίου.

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Κάθε λειτουργία του εκκλησιαστικού σώματος έχει μια ξεχωριστή αποστολή, αλλά και ανταποκρίνεται αγιαστικά στην συνολική ζωή των πιστών. Έτσι:

ΚΑΤΑ ΤΟ ΒΑΠΤΙΣΜΑ εντάσσεται ο άνθρωπος στην οικογένεια του Χριστού και υπάγεται πλέον εκτός από τη φυσική (βιολογική) και στην πρωταρχική (όπως όφειλε να είναι εν Παραδείσω), κατά θέλησιν Θεού, πνευματική του οικογένεια (Εκκλησία). Δια της τριπλής καταδύσεως και αναδύσεως στο νερό της κολυμβήθρας ο πιστός νεκρώνει τον παλαιόν άνθρωπο της αρχικής πτώσεως και φθοράς και αναγεννάται στη ζωή της Αγίας Τριάδος. Είναι γνωστή η εντολή του Χριστού στην νεοσύστατη Εκκλησία Του: «Πηγαίνετε και κάνετε όλα τα έθνη μαθητές μου, βαπτίζοντάς τους στο όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος» (Ματθ. 44,19), αλλά και το παράγγελμα των Πράξεων: «Σήκω και

βαπτίσου και ομολόγησε ότι αυτός είναι ο Κύριος για να καθαριστείς από τις αμαρτίες σου» (22,16). Ο δε απόστολος Παύλος επισημαίνει: «Όσοι βαπτισθήκατε στο Χριστό, έχετε ενδυθεί τον Χριστό» (Γαλ. 3,27). Κατά τη διάρκεια του μυστηρίου ο ιερέας αλείβει με λάδι το σώμα του πιστού, φανερώνοντας συμβολικά τη βοήθεια που παρέχει ο Θεός για να ξεφύγει ο βαπτισθείς από τις παγίδες του διαβόλου και του κακού, όπως οι αθλητές αλείβονταν με λάδι για να ξεφύγουν στην αρένα από τις παγίδες και τον σφιχτό εναγκαλισμό των αντιπάλων τους. Ακόμη, κόβει μερικές τρίχες σταυροειδώς ο ιερέας από το κεφάλι του παιδιού για να δηλώσει ότι δεν είναι πλέον δούλος κάποιου αφέντη, αλλά δούλος Χριστού, ήτοι πραγματικά ελεύθερος από τα πάθη και την αμαρτία. Την αξία του βαπτίσματος και πόσο αυτό μπορεί να αλλάξει όλη την κοινωνία, αν εμείς οι ίδιοι θελήσουμε, δείχνει η ακόλουθη ιστορία: Οι Φιτζαίοι υπήρξαν πριν εκχριστιανιστούν φυλή αγρίων και κανιβάλων στον Ειρηνικό Ωκεανό. Αφού όμως βαπτίσθηκαν και δέχθηκαν τον Χριστιανισμό (1867), την ίδια μεγάλη πέτρα πάνω στην οποία αφαιρούσαν τη ζωή από τα θύματά τους, την μετέτρεψαν, αφού τη λάξευσαν, σε βαπτιστήριο και εκεί βάπτιζαν τα παιδιά τους. Από τα πρώτα χριστιανικά χρόνια είναι αλήθεια πως βαπτίζονταν και τα νήπια (σύμφωνα και με το Ματθ. 19,13-15). Συγκεκριμένα βαπτίζονταν ολόκληρες οικογένειες, μέσα στις οποίες υπήρχαν και πολλά παιδιά, γεγονός που επισημαίνει άλλωστε το κήρυγμα του απ. Πέτρου, ο οποίος κάλεσε όλους τους παρευρισκόμενους να βαπτισθούν (3.000 ανθρώπους), μικρούς και μεγάλους, με τα λόγια: «Αυτά που υποσχέθηκε ο Θεός είναι για σας και για τα παιδιά σας» (Πράξ. 2,38-39). Αλλά και η θεοσεβής Λυδία από την πόλη των Θυατείρων «βαπτίστηκε αυτή και οι οικιακοί της» (Πράξ. 16,15), ο δεσμοφύλακας του Παύλου και του Σίλα «βαπτίστηκε αυτός και όλοι οι δικοί του» (Πράξ. 16,33), καθώς και ο «οίκος», η οικογένεια δηλαδή του Στεφανά, από τον απ. Παύλο (Α΄ Κορ. 1,16).

ΤΟ ΧΡΙΣΜΑ είναι η σφραγίδα της χάριτος του Θεού πάνω στους βαπτισθέντες και η λήψη των ποικίλων χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος. Στη Σαμάρεια λ.χ., αν και είχαν βαπτισθεί οι πιστοί από το ΔΙΑΚΟΝΟ Φίλιππο, δεν είχαν λάβει ακόμη τα χαρίσματα του Παρακλήτου, γεγονός που έγινε στη συνέχεια από τον Πέτρο και τον Ιωάννη, οι οποίοι «έθεταν τα χέρια πάνω τους και λάβαιναν Πνεύμα Άγιο» (Πράξ. 8,14-17). Το ίδιο συνέβη και στην Έφεσο από τον απ. Παύλο, όπου μόνο δι' επιθέσεως των χειρών του Παύλου «ήλθε το Πνεύμα το Άγιον επ' αυτούς, ελάλουν τε γλώσσαις και προεφήτευον» (Πράξ. 19,1-6). Αργότερα αντικαταστάθηκε η «επίθεση των χειρών» των αποστόλων με τη χρήση και επάλειψη δι' αγίου μύρου, δηλαδή από ευλογημένο υπό επισκόπου έλαιο, εκκλησιαστική πρακτική που μαρτυρείται από αυτά ήδη τα αποστολικά χρόνια. Δια του μυστηρίου του Χρίσματος ο πιστός, δια της δυνάμεως του Θεού και του ιδιού του αγώνος, καλείται να αποκτήσει το τριπλό αξίωμα του Κυρίου, δηλαδή να γίνει ιερέας, προφήτης και βασιλιάς. Σαν ιερέας οφείλει να ευχαριστεί τον Θεό και να προσφέρει την, ήδη στον άνθρωπο δωρηθείσα, φύση και πάλι στον Θεό με προσευχές και ύμνους. Σαν προφήτης οφείλει να ομιλεί (για), και να διδάσκει τους συνανθρώπους του, την Οδόν του Κυρίου και σαν βασιλέας οφείλει να υποτάσσει τη φύση του στο θέλημα του Θεού και να καθίσταται άρχοντας στα πάθη και κατώτερα ένστικτα.

Η ΘΕΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ είναι το μυστήριο των μυστηρίων και «φάρμακον αθανασίας»

όπως χαρακτηρίζεται τον 2ο αιώνα από τον άγιο Ιγνάτιο τον Θεοφόρο (Εφεσ. XX). Τον ίδιο αιώνα ο άγιος Ιουστίνος υπογραμμίζει την καθολική σ' αυτό συμμετοχή των πιστών καθώς και την αποστολή των Τιμίων Δώρων στους απόντες (Α' Απολογία 67). Η Θεία Ευχαριστία είναι όχημα των πιστών προς τον Ουρανό και συνδέει όσο τίποτε άλλο κατά χάριν Θεό και ανθρώπους, αλλά και τους ανθρώπους μεταξύ τους, σύμφωνα και με παρατήρηση του φιλοσόφου Βολταίρου. Μετά δηλαδή και την Πεντηκοστή, η νέα κοινότητα των πιστών τρεφόταν και εξαρτιόταν όχι μόνο από την υλική τροφή, αλλά και από το σώμα και το αίμα του Κυρίου. Έτσι πραγματοποιήθηκε και η προφητεία του ιδίου του Χριστού, που είπε: «Όταν εγώ υψωθώ από τη γη (σταυρωθώ και αναληφθώ), όλους θα τους ελκύσω προς τον εαυτόν μου» (Ιω. 12, 32-33). Κατά τη μεταβολή των Τιμίων Δώρων, το ψωμί και το κρασί μεταβάλλονται αοράτως σε σώμα και αίμα Χριστού (Ματθ. 26,26-28). Ο απ. Πάυλος είναι κάθετος όσον αφορά την αλήθεια αυτής της μεταβολής και τις αρνητικές συνέπειες όσων δεν διακρίνουν το σώμα του Κυρίου (Α' Κορ. 11,27-30). Στο κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο, ο Ιησούς είπε στους Ιουδαίους: «Εάν δεν φάτε τη σάρκα του Υιού του ανθρώπου και δεν πείτε το αίμα του, δεν έχετε ζωή μέσα σας... Εκείνος που τρώει τη σάρκα μου και πίνει το αίμα μου μένει μέσα μου και εγώ μέσα του... Εκείνος που με τρώγει θα ζήσει ένεκεν εμού» (6,53-58). Τα ξεκάθαρα αυτά λόγια Του (και όχι μόνο αυτά) αναιρούν κάθε σκέψη περί εικονικής δήθεν μεταβολής των Τιμίων Δώρων. Την χρυσή εποχή των Κατακομβών εκατομμύρια μάρτυρες στηρίχθηκαν και υπέμειναν τα μαρτύρια με τη βοήθεια της Θείας Μετάληψης. Άλλωστε και αυτός ο μυστηριώδης Μελχισεδέκ προσέφερε «άρτον και οίνον» στον πατριάρχη Αβραάμ (Γέν. 14,18), που σημαίνει ότι υπήρχαν εξ αρχής ως ιερά δώρα και δεν αντλήθηκε η έννοιά τους από παγανιστικά μυστήρια, όπως μερικοί μη ενημερωμένοι ερευνητές προσπάθησαν να αποδείξουν. Η προφητεία του Μαλαχία μάς γνωστοποιεί την προτύπωση της Θείας Κοινωνίας από πολύ παλιά, όταν λέγει δι' αυτού ο Θεός: «Από την ανατολή του ηλίου έως τη δύση του το όνομά μου έχει δοξαστεί ανάμεσα στα έθνη και σε κάθε τόπο θυμίαμα προσάγεται στο όνομά μου και ΘΥΣΙΑ ΚΑΘΑΡΗ» (Μαλ. 1,11).

Άνευ του μυστηρίου της ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ τίποτε καλό δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί στον κόσμο, αφού η μετάδοση όλων των υπολοίπων μυστηρίων καθώς και η θεραπεία ψυχών και σωμάτων εξαρτάται απ' αυτό. Η ιεροσύνη είναι χάρισμα, όχι υπαλληλικό αξίωμα, και ο ιερέας καλείται να είναι πνευματικός πατέρας-θεραπευτής ψυχών τρωθέντων από την αμαρτία, την έλλειψη ασκήσεως και κατά χάριν ζωής. Ο μόνος βέβαια αρχιερέας είναι ο Χριστός. Οι διάκονοι όμως, πρεσβύτεροι και επίσκοποι, οι τρεις αυτοί βαθμοί ιεροσύνης, δανείζουν τον εαυτόν τους στον Χριστό και δι' αυτού εξαγιάζεται η οικουμένη. Δια των νέων κάθε φορά χειροτονιών (συνεχιζόμενη αποστολική διαδοχή) και της υγιούς αποστολικής διδασχής μεταφέρεται η αλήθεια του Θεού και η σωτηρία στις επόμενες γενεές. Στην Ορθόδοξη Εκκλησία δεν νοείται ταξική διάκριση μεταξύ των μελών του εκκλησιαστικού σώματος, διότι αφενός η διάκριση σε ιερείς και λαϊκούς είναι λειτουργική και όχι ουσιαστική, αφετέρου και οι λαϊκοί κατέχουν δια του βαπτίσματός τους την λεγόμενη «γενική ιεροσύνη» και συγκαταλέγονται στο «βασιλικό ιερατείο, έθνος άγιο, λαό δικό Του» (Α' Πέτρ. 2,9), που εξαγγέλλει τις θαυμάσιες πράξεις Εκείνου και πορεύεται προς τη βασιλεία Του. Η γενική ιεροσύνη των χριστιανών δεν αναιρεί βέβαια την «ειδική ιεροσύνη» του κλήρου, των

ποιμένων δηλαδή του λαού. Ο απ. Πέτρος αναφέρεται στους Πρεσβυτέρους ως σε μια ξεχωριστή τάξη κληρικών και καθοδηγητών του ποιμνίου, διότι λέγει: «Τους πρεσβυτέρους, οι οποίοι είναι μεταξύ σας, προτρέπω εγώ ο συμπρεσβύτερος και μάρτυς των παθημάτων του Χριστού, ... ποιμάνετε το ποίμνιο του Θεού το οποίο είναι μεταξύ σας, ασκούντες την επίβλεψη όχι αναγκαστικά αλλά θεληματικά ... και όταν θα φανερωθεί ο Αρχιεπίσκοπος, τότε θα λάβετε το αμάραντο στεφάνι της δόξας» (Α' Πέτρ. 5,1-4). Επιπλέον, ο απ. Παύλος αναφέρεται στον Τιμόθεο και Τίτο ως σε επισκόπους (Τιμ. Α' 4,14/ Τίτ. 1,5-8), αλλά και σε ιδιαίτερα εδάφια της Κ.Δ. ξεχωρίζει η διάκριση σε διακόνους, ιερείς και επισκόπους (Πράξ. 6,6/ Α' Τιμ. 3,8-13/ Πράξ. 14,23 & 20,17). Δεδομένου ότι στα πρωτοχριστιανικά χρόνια της Κ.Δ. ΜΟΝΟ η τάξη των 'προφητών-επισκόπων', στην οποία συγκαταλέγονταν π.χ. ο Παύλος και ο Βαρνάβας, μπορούσε να χειροτονήσει πρεσβυτέρους, συνεπάγεται ότι είχαν και τον ανώτερο βαθμό ιεροσύνης στην Εκκλησία μετά τους αποστόλους.

Δια της ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΩΣ οι πιστοί μετά+νοούν, δηλαδή αλλάζουν τρόπο σκέψης και ζωής και λαμβάνουν συγχώρηση, ήτοι όχι μόνο δεν ανακρίνονται και δικάζονται, αλλά και με την άφεση που λαμβάνουν δια του ιερέως επανατοποθετούνται στο οικείο εκκλησιαστικό περιβάλλον τους, συμφιλιωμένοι με τους υπολοίπους αδελφούς τους (συν+χωρούνται). Ο Θεάνθρωπος χορήγησε δια του μυστηρίου της ιεροσύνης την εξουσία της αφέσεως των αμαρτιών στους αποστόλους Του, δηλαδή στους ποιμένες της Εκκλησίας, και όχι στο ποίμνιο, όταν τους είπε: «Αλήθεια σας λέγω, ότι όσα δέσετε στη γη θα είναι δεμένα στον ουρανό και όσα λύσετε στη γη θα είναι λυμένα στον ουρανό» (Ματθ. 18,18). Και πάλι τούς λέγει: «Λάβετε Πνεύμα Άγιον. Εάν συγχωρήσετε τις αμαρτίες κανενός, του είναι συγχωρημένες. Αν κανενός δεν τις συγχωρήσετε, θα μείνουν ασυγχώρητες» (Ιω. 20,22-23). Το μυστήριο της εξομολογήσεως είναι καθαρά θεραπευτικό και ξεπλένει αμαρτωλές συνειδήσεις, καθαρίζει την ψυχή από τραύματα και πάθη. Όπως πολλές φορές γυμνωνόμαστε μπροστά στο γιατρό για να εξεταστούμε, αλλά η ντροπή αυτή οδηγεί μετά στην θεραπεία και την υγεία, έτσι και στον πνευματικό μπροστά ντρεπόμαστε εξομολογούμενοι τα κρίματά μας, αλλά δια του τρόπου αυτού η ψυχή και πάλι λαμπρύνεται και οδηγείται στο δρόμο του Θεού από τον οποίον παρέκλινε. Η μεγαλοσύνη του Σπλαχνικού Πατέρα και η μετάνοια του Ασώτου Υιού φανερώνουν πεντακάθαρα την μοναδική αξία του μυστηρίου, σύμφωνα με την ομώνυμη παραβολή. Η Εκκλησία είναι ως εκ τούτου πνευματικό νοσοκομείο και η επανέυρεση της χαμένης κοινωνικότητας συντελείται δια της μετανοίας. «Ελάτε σε μένα όλοι εσείς, που είστε κουρασμένοι και φορτωμένοι, και εγώ θα σας δώσω ανάπαυση» (Ματθ. 11,28-30), παροτρύνει ο Κύριος. Άλλωστε συχνά το κήρυγμά Του ήταν: «Μετανοείτε, διότι πλησίασε η βασιλεία των ουρανών» (Ματθ. 4,17). Έξοχο παράδειγμα μετανοίας αποτελεί η ζωή του αγίου Διονυσίου Ζακύνθου, ο οποίος όχι μόνο έδειξε άκρα ταπείνωση και μετάνοια στη ζωή του, αλλά και στο μοναστήρι της Αναφωνήτριας (προς τα τέλη 16ου αι.) συγχώρεσε και φυγάδευσε τον ίδιο το φονιά του αδελφού του, ακολουθώντας πιστά τα βήματα του Χριστού που συγχώρεσε τους σταυρωτές Του.

Με το μυστήριο του ΕΥΧΕΛΑΙΟΥ παρέχεται η άφεση των αμαρτιών (όπως και με κάθε μυστήριο) και χορηγείται η ψυχοσωματική υγεία, δια της χρήσεως με άγιο λάδι. Δεν αντικαθιστά φυσικά το μυστήριο της Μετανοίας. Το μυστήριο τελείται

στους Ορθόδοξους ναούς την Μεγάλη Τετάρτη το εσπέρας, ώστε να προετοιμασθούν κατάλληλα οι πιστοί για το 'ποτήριο της Ζωής', που θα δοθεί από τις επόμενες ημέρες. Για τους ασθενείς γίνεται στο ναό, ενίοτε όμως και στα σπίτια. Τελείται κανονικά από 7 ιερείς (μπορεί όμως να γίνει και από έναν), διαβάζονται 7 αποστολικά αναγνώσματα και 7 ευαγγελικές περικοπές και ακούγονται 7 ευχές. Στην τελευταία Ευχή γονατίζουν οι δυνάμενοι και χρίονται όλοι σταυροειδώς στο πρόσωπο και τα χέρια (έδρα πέντε αισθήσεων). Με τα λόγια του Ιακώβου του Αδελφοθέου φανερώνεται η χρήση του Ευχελαίου ως μυστηρίου και συνήθειας των χριστιανών στις πρώτες χριστιανικές κοινότητες: «Ασθενεί κανείς μεταξύ σας; Ας προσκαλέσει τους πρεσβυτέρους της Εκκλησίας και ας προσευχηθούν επάνω του, αφού τον αλείψουν με λάδι στο όνομα του Κυρίου, και η προσευχή που έγινε με πίστη θα θεραπεύσει τον ασθενή. Ο Κύριος θα τον σηκώσει και, αν έχει διαπράξει αμαρτίες, θα του συγχωρηθούν» (Ιακ. 5,14-15). Όταν άλλωστε ο Κύριος έστειλε τους δώδεκα μαθητές Του να κηρύξουν το Ευαγγέλιο της σωτηρίας και της μετανοίας, αυτοί έβγαζαν πολλά δαιμόνια και «άλειφαν πολλούς ανθρώπους με λάδι και τους θεράπευαν» (Μάρκ. 6,13).

Ο ΓΑΜΟΣ είναι το μυστήριο εκείνο που αναφέρεται «εις Χριστόν και εις την Εκκλησία», σύμφωνα και με τον απόστολο Παύλο (Εφ. 5,25-32). Δόθηκε στους ανθρώπους πριν την πτώση των πρωτοπλάστων, επομένως δεν είναι αποτέλεσμα αμαρτίας. Είναι μάλιστα μυστήριο «μέγα», καθώς όχι μόνο συντελεί εις σωτηρίαν αλλά και θεραπεύει ανάγκες ψυχολογικές, κοινωνικές και βιολογικές. Ο Θεός ήταν μάλιστα που έδωσε την εντολή τού «αυξάνεσθε και πληθύνεσθε» στους πρώτους ανθρώπους, με σκοπό να πληρώσουν την γη και να την κατακυριεύσουν (Γεν. 1,28). «Και έσονται οι δύο εις σάρκα μίαν» (Γεν. 2,24) αναφέρει τόσο η Π.Δ. όσο και η Εκκλησία κατά τη διάρκεια του μυστηρίου. Από τότε και ύστερα δεν είναι πια δύο αλλά ένας άνθρωπος. Ο Χριστός τίμησε τον γάμο παρευρισκόμενος και θαυματουργώντας για πρώτη φορά στον εν Κανά γάμο, «τη παρουσία και τω δώρω», όπως γράφει και ο ιερός Χρυσόστομος (P.G. 51, 210). Ο γάμος, εκτός από την άγια και αγαπητική ζωή των συζύγων, ολοκληρώνεται και με την απόκτηση απογόνων, χωρίς να είναι αυτό φυσικά το μοναδικό ζητούμενο στη συζυγία τους. Από δω και πέρα δημιουργείται «η κατ' οίκον Εκκλησία», όπως λέγει ο απ. Παύλος. Η σωστή παρουσία και συμπεριφορά των συζύγων είναι απαραίτητη για την υγιή ανάπτυξη των παιδιών, όπως και η σωστή επικοινωνία τού καθενός με τους άλλους. Μεγάλη βοήθεια προσφέρεται δια της συχνής μυστηριακής ζωής, της ελλείψεως φωνασκιών, της πίστης προς τον Θεό και της αγάπης προς όλους. Είναι απαραίτητο ακόμη οι σύζυγοι να αισθάνονται ανεξάρτητοι από πεθερικά και συγγενείς, διάγοντες βέβαια με υπευθυνότητα και σεβασμό προς εκείνους.

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Τα μυστήρια της Εκκλησίας ικανοποιούν την ανάγκη του σύγχρονου ανθρώπου να νοιώσει ότι δεν είναι μόνος, αλλά αδελφός μέσω αδελφών, και ότι έχει Πατέρα, αδελφό, και φίλο ακόμη, τον Ιησού Χριστό. Συμβάλλουν στην πνευματική μεταποίηση του ανθρώπου από άτομο σε πρόσωπο και τον καθιστούν μέτοχο της

δόξης του Τριαδικού Θεού. Θεραπεύουν μάλιστα υλικές και υπαρξιακές ανάγκες του, αλλά και επιβεβαιώνουν την ενότητα σώματος και ψυχής, αφού εν τη Εκκλησία αντιμετωπίζεται ο άνθρωπος ψυχοσωματικά και όχι αιρετικά, δηλαδή μόνο σωματικά, μόνο ψυχικά ή μόνο διανοητικά. Τέλος, δια των εκκλησιαστικών μυστηρίων και με τη χάρη του Χριστού μεταμορφώνεται όλο το σύμπαν σε βασιλεία του Θεού, υποχωρούν οι δαιμονικές δυνάμεις, ανακαινίζεται η πλάση και ενοποιούνται τα διεστώτα, αλλά και θεραπεύεται κάθε διαίρεση και αδυναμία εν τω λαώ, δια της προσωπικής σχέσεως με τον Θεό και τον πλησίον.

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ:

‘Βασικές αλήθειες πίστεως και ζωής’, Νικολάου Νευράκη, Αθ. 2007

‘Βήματα πίστεως και ζωής’, ΟΕΔΒ, Υπ. Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

‘Η Καινή Διαθήκη’, Αποστολικής Διακονίας, έκδ. Θ΄, 2009

‘Η Παλαιά Διαθήκη’, Αποστολικής Διακονίας, Αθ. 1981

‘Ορθόδοξη πίστη και λατρεία’, ΟΕΔΒ, 2005

‘Σύγχρονες αιρέσεις και παραθρησκευτικές λατρείες στην Ελλάδα’, Μιχαήλ Χούλη, εκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Σύρου, Ερμούπολη 2002

‘Χριστιανισμός και Θρησκέυματα’, Νικολάου Νευράκη, Αθ. 1999